

Spis treści

	Str.
Od redakcji	5
Wstęp. Okresy i prądy literackie (Stanisław Balbus)	9

1. LITERATURA

CZASÓW STAROŻYTNOŚCI

I ŚREDNIOWIECZA

Homer	33
Wspomagani przez bogów. <i>Iliada</i> (Stanisław Balbus)	34
Sofokles	38
„Marne to państwo, co li panu służy”. <i>Antygona</i> (Emil Orzechowski)	38
Epos rycerski — II poł. XI w.	43
Szlachetność — męstwo — patriotyzm. <i>Pieśń o Rolandzie</i> (Witold Nawrocki)	44
Dante Alighieri	48
Co można znaleźć w zaświatach? <i>Boska Komedia</i> (Barbara Sosień)	49
Poezja polskiego średniowiecza — XIII—XV w.	53
Arcydzieło poezji średniowiecznej. <i>Bogurodzica</i> (Aleksander Wilkoń)	54
Średniowieczny bohater pozytywny. <i>Legenda o św. Aleksym</i> (Stanisław Balbus)	57
O leniwych poddanych. <i>Satyra na leniwych chłopów</i> (Włodzimierz Maciąg)	61

2. LITERATURA

OKRESU

ODRODZENIA

Andrzej Frycz Modrzewski	67
Frycz Modrzewski — moralista i reformator (Witold Nawrocki)	67
Mikołaj Rej	72
Dante w sarmackim odzieniu. <i>Krótką rozprawą, Wizerunek własny, Żywoć człowieka pocziwego</i> (Stanisław Balbus)	72
Jan Kochanowski	78
<i>Pieśni</i> Kochanowskiego (Aleksander Wilkoń)	79
Dwa plany <i>Trenów</i> (Aleksander Wilkoń)	82
Posłów trzeba odprawić. <i>Odprawa posłów greckich</i> (Włodzimierz Maciąg)	86
Pisarze arianscy	90
Heretycy, którzy przyszli za wcześnie. Literatura arian. (Stanisław Balbus)	91

Juliusz Słowacki	201
Samotność rewolucjonisty. <i>Kordian</i> (Michał Sprusiński) . . .	201
„Rozmaitym będę dla przykładu”. <i>Beniowski</i> (Michał Sprusiński)	204
Zygmunt Krasiński	208
Koniec świata. <i>Nie-Boska komedia</i> (Maciej Szybist)	208
Cyprian Kamil Norwid	212
Norwid — poeta współczesny. Wiersze (Stanisław Balbus) . . .	213
Stendhal	219
Myśl i czyn romantyka. <i>Czerwone i czarne</i> (Barbara Sosień) . .	219
Honoriusz Balzak	225
Tragiczna komedia kupca Goriot. <i>Ojciec Goriot</i> (Barbara Sosień) .	225
Karol Dickens	231
Podróż. <i>Klub Pickwicka</i> (Maciej Szybist)	231

5. LITERATURA

II POL. XIX w. —

POZYTYWIZM

REALIZM

Fiodor Michajłowicz Dostojewski	239
Inny świat. <i>Zbrodnia i kara</i> (Maciej Szybist)	240
Aleksander Świętochowski	248
Aleksander Świętochowski — albo zmiana warty (Witold Na- wrocki)	248
Eliza Orzeszkowa	253
Powieść staroświecka i współczesna. <i>Nad Niemnem</i> (Tadeusz Bu- jnicki)	253
Kogo na co stać? A... B... C... (Włodzimierz Maciąg)	259
Bolesław Prus	263
Powieść — oskarżenie. <i>Lalka</i> (Maciej Szybist)	263
Henryk Sienkiewicz	269
Henryk Sienkiewicz — twórca polskiej noweli (Tadeusz Bujnicki) .	270
Prolegomena do <i>Potopu</i> (Tadeusz Bujnicki)	274
Powieść zawsze piękna. <i>Krzyżacy</i> (Tadeusz Bujnicki)	278

6. LITERATURA

PRZEŁOMU XIX—XX w.

ORAZ POCZĄTKU XX w. (MODERNIZM)

Wielcy poeci przełomu wieków	287
Liryka Młodej Polski na tle poezji francuskiej (Barbara Sosień) .	289
Jan Kasprzowicz	300
Chłopskie sonety i hymny. Wiersze Kasprzowicza (Stanisław Bal- bus)	300
Stanisław Wyspiański	305
Wesele wieszczka Wyspiańskiego (Andrzej Wanał)	305
Tadeusz Rittner	311
Co się zdarzyło w małym domku? <i>W małym domku</i> (Stanisław Balbus)	311

Gabriela Zapolska	317
„Kołtun? Co to za okaz?” <i>Moralność pani Dulskiej</i> (Józef Maśliński)	318
Władysław Stanisław Reymont	323
Pory roku. <i>Chłopi</i> (Stanisław Balbus)	323
Stefan Żeromski	331
Śmierć powstańca. <i>Rozdziobią nas kruki, wrony...</i> (Włodzimierz Maciąg)	331
Opowiadania Żeromskiego (Aleksander Wilkoń)	335
Inteligent samotny i heroiczny. <i>Ludzie bezdomni</i> (Jan Pieszczałowicz)	339
Ryzykowna gra Cezarego Baryki. <i>Przedwiośnie</i> (Włodzimierz Maciąg)	343
Joseph Conrad	348
Proste prawdy Conrada. <i>Tajfun</i> (Michał Sprusiński)	348

7. LITERATURA WSPÓŁCZESNA (1918—1967)

Bolesław Leśmian	355
Śmierć w dziupli. Wiersze Leśmiana (Stanisław Balbus)	355
Władysław Broniewski	362
Klasyk poezji rewolucyjnej. Wiersze Broniewskiego (Tadeusz Bu- nicki)	362
Julian Przyboś	371
Władca królestwa wyobraźni. Wiersze Przybosia (Stanisław Bal- bus)	372
Maria Dąbrowska	377
Czy ludzie są równi? <i>Ludzie stamtąd</i> (Włodzimierz Maciąg)	377
Leon Kruczkowski	381
Polemika z legendą historyczną. <i>Kordian i cham</i> (Tadeusz Bu- nicki)	381
Czy obojętni są niewinni? <i>Niemcy</i> (Maciej Szybist)	385
Jarosław Iwaszkiewicz	389
Człowiek wobec historii. <i>Czerwone tarcze</i> (Witold Nawrocki)	389
Zofia Nałkowska	393
Dzieje pewnej kariery. <i>Granica</i> (Stanisław Balbus)	394
Granice kunsztu literackiego. <i>Medaliony</i> (Włodzimierz Maciąg)	399
Antoine de Saint-Exupéry	403
Pisarstwo potwierdzone życiem. <i>Nocny lot</i> (Witold Nawrocki)	403
Bertold Brecht	407
Pieśń o Wielkiej Kapitulacji. <i>Matka Courage</i> (Emil Orzechow- ski)	408
Albert Camus	411
„Buntuję się, więc jestem”. <i>Dżuma</i> (Barbara Sosień)	411
Tadeusz Różewicz	416
„Byli szczęśliwsi dawniejsi poeci...” Wiersze (Stanisław Balbus)	416
Jerzy Andrzejewski	423

Epopcja miłości i wybaczenia. <i>Popiół i diament</i> (Maciej Szybist)	423
Tadeusz Borowski	427
Jak się żyje w obozie śmierci? <i>Pożegnanie z Marią, Kamienny świat</i> (Maciej Szybist)	427
Ernest Hemingway	433
Każdy człowiek i życie. <i>Stary człowiek i morze</i> (Maciej Szybist)	433
Michaił Aleksandrowicz Szołochow	439
Bohaterstwo prostego człowieka. <i>Los człowieka</i> (Włodzimierz Maciąg)	439
Tadeusz Breza	443
Czy człowiek jest bezsilny? <i>Urząd</i> (Włodzimierz Maciąg)	443
Tadeusz Nowak	448
„Rzekło się kocham i rzekło się zabij...” <i>A jak królem, a jak katem będziesz</i> (Barbara Sosień)	448

TERMINY I POJĘCIA

NAUKI O LITERATURZE

I. Styl (Stanisław Balbus)	457
II. Wiersz (Stanisław Balbus)	464
III. Podmiot literacki — narrator i narracja (Stanisław Balbus)	472
IV. Świat przedstawiony (przedmiot literacki). Treść utworu (Maciej Szybist)	478
V. Rodzaje i gatunki literackie (Maciej Szybist)	482
VI. Kierunki i prądy literackie (Maciej Szybist)	493
VII. Metody badawcze w nauce o literaturze (Maciej Szybist)	503

Indeks terminów literackich w układzie alfabetycznym. Opracował Stanisław Balbus	507
--	-----

Noty biograficzne opracowali: Stanisław Balbus, Tadeusz Bujnicki, Włodzimierz Maciąg, Emil Orzechowski, Barbara Sosień.